

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Eylül 2020

İÇERİK

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI 2019 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI ANKARA KÜLTÜR VE TURİZM DÖNER SERMAYE İŞLETME MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ 2019 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	35

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	7
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM BULGULARI.....	10
8.	EKLER.....	34

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderlerinin Türlerine Göre Dağılımı.....	4
Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Türlerine Göre Dağılımı	4
Tablo 3: Bakanlık Tahakkuk Rakamları İle DÖSİMM Tahsilat Rakamlarının Karşılaştırılması 12	
Tablo 4: Hatalı Kaydedilen Şartlı Bağışlar	13
Tablo 5: Katkı Payı Tahsilat ve Büyükşehir ve İl Belediyeleri Borç Toplamları Tablosu	17
Tablo 6: Zamanında Kapatılmayan Avanslar.....	21
Tablo 7: Arazi Tazminatı Ödemesine Dayanak Gösterilen İşler	28

KISALTMALAR

DÖSİMM: Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü

KDV: Katma Değer Vergisi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

SHÇEK: Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu

TL: Türk Lirası

YİKOB: Yatırım İzleme Ve Koordinasyon Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Kurum Maddi Duran Varlıklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması
2. Sunulan Hizmetlerden Elde Edilen Gelirlerin Tahakkuk ve Tahsilat Tutarları Arasında Uyumsuzluk Olması
3. Alınan Şartlı Bağış Ve Yardımların Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Belediyelerce Tahsil Edilen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Takip Edilmemesi
2. Bakanlığın Yurt Dışı Teşkilatlarına Gönderilen Avans ve Kredilerin Yasal Süre İçinde Mahsup Edilmemesi
3. Müzelerde Turnikeli Giriş Sistemi Bulunmaması
4. Arazi Tazminatı Ödemelerinde Mevzuata Aykırı Hareket Edilmesi
5. İdari Para Cezalarının Sorumlulara Rücu Edilmemesi ve Hatalı Muhasebeleştirilmesi
6. Belirlenmiş Usul ve Esaslara Aykırı Olarak Protokol Düzenlenerek YİKOB (Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı) Ödeneğinden Ankara YİKOB'a Kaynak Aktarılması
7. Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Tarafından Yönetilen Galerilerde Sergi Açan Kişi ve Kurumlardan Ücret Alınmaması

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kültür ve Turizm Bakanlığının kuruluşu, görev ve yetkilerinin dayanağı olan 09.07.2018 tarih ve 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 09.07.2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile mülga olmuş ve Kültür ve Turizm Bakanlığının kuruluşu, görev ve yetkileri, personel yapısı ve diğer kurumlarla ilişkileri 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası:1) ile düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkındaki 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 277’nci maddesinde Kültür ve Turizm Bakanlığının görev ve yetkileri şu şekilde düzenlenmiştir;

“a) Milli, manevi, tarihi, kültürel ve turistik değerleri araştırmak, geliştirmek, korumak, yaşatmak, değerlendirmek, yaymak, tanıtmak, benimsetmek ve bu suretle milli bütünlüğün güçlenmesine ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunmak,

b) Kültür ve turizm konuları ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını yönlendirmek, bu kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör ile iletişimi geliştirmek ve işbirliği yapmak; yerel yönetimler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından veya kamu personelinin desteklemesi için kurulan dernekler ve aynı amaçlarla 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununa göre kurulan vakıflar dışındaki asıl amacı kültür, sanat, turizm ve tanıtım faaliyeti olan dernek ve vakıflar ile özel tiyatrolar tarafından gerçekleştirilecek projelere nakdi yardımda bulunmak,

c) Tarihi ve kültürel varlıkları korumak,

ç) Turizmi, milli ekonominin verimli bir sektörü haline getirmek için yurdun turizme elverişli bütün imkanlarını değerlendirmek, geliştirmek ve pazarlamak,

d) Kültür ve turizm alanlarında her türlü yatırım, iletişim ve gelişim potansiyelini yönlendirmek,

e) Kültür ve turizm yatırımları ile ilgili taşınmazları temin etmek, gerektiğinde kamulaştırmak, bunların etüt, proje ve inşaatını yapmak, yaptırmak,

f) Türkiye'nin turistik varlıklarını her alanda tanıtıcı faaliyetler ile her türlü imkan ve araçlardan faydalanarak kültür ve turizmle ilgili tanıtma hizmetlerini yürütmek,

g) Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak."

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı olmak üzere geniş bir örgütsel yapıya sahiptir. Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez teşkilatı 17 birimden oluşmaktadır. Bu birimler şunlardır:

- Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü,
- Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü,
- Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü,
- Telif Hakları Genel Müdürlüğü,
- Sinema Genel Müdürlüğü,
- Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü,
- Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü,
- Tanıtma Genel Müdürlüğü,
- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı.
- Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- Strateji Geliştirme Başkanlığı,
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- İç Denetim Birimi Başkanlığı
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- Personel Dairesi Başkanlığı,
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı,
- Özel Kalem Müdürlüğü.

Bakanlık, 27.09.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine uygun olarak gerekli gördüğü illerde taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir. Taşra Teşkilatında İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri ile doğrudan merkez birimlerine bağlı taşra birimleri yer almaktadır.

Bakanlık, 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yurt dışı teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Bakanlığın 41 ülkede 46 yurtdışı müşavirlik/ataşelik düzeyinde birimi bulunmaktadır.

Bağlı Kuruluşlar

- Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı
- Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
- Vakıflar Genel Müdürlüğü
- Yurt dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı

İlgili Kuruluşlar

- Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü (DÖSİMM)
- Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

Ayrıca; 24/07/2018 tarihli ve 30488 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 14 numaralı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 12 ve 15’inci maddeleri uyarınca, Tanıtma Fonunun iş ve işlemleri Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığına devredilmiştir.

Bakanlıkta bulunan temsilciliği ise kamu ve özel sektör kuruluşlarının ülkemizin tanıtımı ve kültür varlıklarının korunması ve tanıtımıyla ilgili projeleri, ilgili Bakanlık birimlerinin görüşlerini alarak değerlendirmekte ve Cumhurbaşkanlığına sunmaktadır. Desteklenen projelerin, imzalanan protokol hükümleri doğrultusunda takiplerini de yürütmektedir.

Kurumda (merkez, taşra, yurt dışı ve DÖSİMM kadroları olmak üzere) 18.965 personel görev yapmaktadır. Bu personelin %56’sı 657 sayılı Kanunun 4 (A) maddesi kapsamında memur statüsünde, % 6’sı 657 sayılı Kanunun Ek geçici 16’ncı maddesi kapsamında sanatçı pozisyonunda, %13’ü 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında işçi statüsünde, %6’si 657 sayılı Kanun’un 4 (B) maddesi kapsamında sözleşmeli statüde ve %19’u 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında sürekli işçi statüsünde istihdam edilmektedir.

1.3. Mali Yapı

Kültür ve Turizm Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2019 yılında Bütçe Kanunu ile Kültür ve Turizm Bakanlığına 5.664.701.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir.

Yılsonu bütçe gerçekleşme rakamlarına bakıldığında toplam ödeneğin 6.966.709.886,38 TL olduğu, bu ödeneğin 554.262.567,15 TL'sinin yılsonunda iptal edildiği ve yılsonu gerçekleşen ödeneğin 6.412.267.771,19 TL olduğu görülmüştür. Bakanlıkça sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre Bakanlığın 2019 yılı bütçe gideri ve ödenek kullanımı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 1: Bütçe Giderlerinin Türlerine Göre Dağılımı

Ekonomik Kod	Açıklama	Toplam Ödenek	Gönderilen Ödenek	Bütçe Gideri	Ödenek Üstü Gider	İptal Edilen Ödenek	Ertesi Yıla Devreden Ödenek
01	Personel Giderleri	1.091.453.200,00	1.080.840.402,51	1.080.840.402,51	0,00	10.612.797,49	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Pr.	188.287.800,00	185.813.513,93	185.813.513,93	0,00	2.474.286,07	0,00
03	Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	483.070.504,40	373.378.214,87	373.378.214,87	0,00	109.692.289,53	103.475.993,98
05	Cari Transferler	2.755.593.654,00	2.677.775.676,99	2.677.775.676,99	0,00	77.817.977,01	62.912.130,12
06	Sermaye Giderleri	2.031.587.367,31	1.819.470.980,23	1.819.470.980,23	0,00	211.936.839,04	203.263.968,34
07	Sermaye Transferleri	384.269.360,67	262.483.982,66	262.483.982,66	0,00	121.785.378,01	120.734.699,01
08	Borç Verme	32.448.000,00	12.505.000,00	12.505.000,00	0,00	19.943.000,00	19.943.000,00
	Genel Toplam	6.966.709.886,38	6.412.267.771,19	6.412.267.771,19	0,00	554.262.567,15	510.329.791,45

Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Türlerine Göre Dağılımı

Ekonomik Kodlar	Bütçe Gelirlerinin Türü	Bütçe Geliri	Büt. Gel.Ret Ve İade	Net Bütçe Geliri	
03	Teşebb. ve Mülkiyet Gelirleri	1.661.764,72	10.258,39	1.651.506,33	
04	Alınan Bağışlar ve Yardımlar	0,00	0,00	0,00	
05	Diğer Gelirler	190.850.218,60	1.579.530,87	189.270.687,73	

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir. Bu Kanunun 49’uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri, aynı Kanunun 49 ve 80’inci maddeleri gereği Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde; *“Bu Yönetmeliğin amacı; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ile mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.”* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile

---

birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 310'uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311'inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312'nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313'üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316'nci maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327'nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlığın muhasebe hizmetleri merkezde Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklara bağlı muhasebe birimleri tarafından yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu,

- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 5'inci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bu idareler ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040/3. Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde; iç kontrol standartlarının merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca kanuna ve

İç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 5 bileşen altında 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kanun ilgili diğer mevzuat ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından kamu iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar, birimlerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, Üst Yöneticinin onayı ile görevlendirilerek Kültür ve Turizm Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve böylece iç kontrol sisteminin ve işleyişinin Üst Yönetici ile personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi sağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçları her yıl izlenmekte, revizyon çalışmaları yapılmakta ve raporlanmaktadır. Bununla birlikte her yıl İç Kontrol Sistemi Soru Formu kullanılarak İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu da düzenlenmektedir.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça ifade edilmiştir. Personelin, birim başkanlıklarının ve daire başkanlıklarının görev, yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenmiş olup personel görev tanımları yapılmıştır. Yetkiler ve yetki devrinin sınırları açıkça belirlenmiş ve yazılı olarak personele bildirilmiştir.

2019-2023 yıllarını kapsayan Stratejik Plan, İdarenin paydaş görüşleri alınarak birimlerin ve personelin katkılarıyla mevzuata uygun bir şekilde hazırlanmıştır.

Ön Mali Kontrol Sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuştur. Mevzuatı gereği Kurumda İç Denetim Birimi Başkanlığı bulunmakta ve birime ilişkin söz konusu faaliyetler 13 iç denetçi ile yerine getirilmektedir. Kurumda 3 İç Denetçi kadrosu boş bulunmaktadır.

Kurumun tüm birimlerini kapsayacak şekilde, yürütülen işlerin iş tanımları yapılarak

süreç kontrolünü sağlamak amacıyla iş akış şemaları hazırlanmıştır.

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak şekilde yönetim bilgi sistemleri bulunmaktadır.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare Faaliyet Raporunda gösterilmekte ve Kültür ve Turizm Bakanlığının web sitesinde yayınlanmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kültür ve Turizm Bakanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kurum Maddi Duran Varlıklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Bakanlık tarafından yaptırılan müzeler, kültür merkezleri ile mevcut tahsisli taşınmazların restorasyon işlemlerinde düzenlenen hakedişlerin bazılarının DÖSİMM (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü) bütçesinden ödenmesi sebebiyle, DÖSİMM tarafından yapılan harcamanın ilgili maddi duran varlık muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Genel Bütçe kapsamında yer alan Bakanlık, mülkiyeti Hazineye ait olup tahsisi yapılan taşınmazlar üzerinde tasarruf hakkına sahiptir. Söz konusu bu taşınmazlar Kurum muhasebe kayıtlarında da tahsisli taşınmaz olarak yer almaktadır. Bu taşınmazlar için yapılan restorasyon harcamaları da ilgili maddi duran varlığın muhasebe kayıtlarında gösterilmektedir. Aynı zamanda yeni yapılan müze, kültür merkezi vb. yapılar geçici kabulleri yapılan kadar 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabında takip edilmektedir.

Bakanlık tarafından ihale edilen yeni yapım işleri ve restorasyon işlerinde yüklenici firma tarafından hazırlanan hakedişlerin tamamı bütçeden ödenememekte olup bazı hakedişler DÖSİMM tarafından ödenmektedir. DÖSİMM bütçesinden yapılan ödeme Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde 770 Genel yönetim gideri olarak muhasebeleştirilmektedir. Ancak söz konusu harcama taşınmazın kayıtlı olduğu Genel bütçe muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmemektedir. Bu durum yeni yapılan veya restorasyon yapılan taşınmazların gerçek değerinin muhasebe kayıtlarında gösterilmemesine neden olmaktadır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 169, 170, 173, 174 ve 187' inci maddeleri Maddi Duran Varlık Hesabında yer alan taşınmazlar için yapılan işlemlerin muhasebeleştirmeleri konusunda bilgi vermektedir. Anılan maddelere göre yapımı süren maddi duran varlık için 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabı, binaların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya verimin arttırılmasına ilişkin olarak yapılan harcamaların ilgisine göre 251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı ile 252 Binalar hesabına kaydedilmesi ifade edilmektedir.

Dolayısıyla Bakanlık uhdesinde bulunan maddi duran varlıkların gerçek değerlerinin muhasebe kayıtlarında gösterilmesi gerekmektedir. DÖSİMM bütçesinden ödenen hakediş tutarlarının genel bütçe muhasebe kayıtlarında da yer alması gerekmektedir.

BULGU 2: Sunulan Hizmetlerden Elde Edilen Gelirlerin Tahakkuk ve Tahsilat Tutarları Arasında Uyumsuzluk Olması

Bakanlık tarafından ücret mukabilinde sunulan hizmetlerin tahakkuk tutarları ile bu tutarların yatırıldığı DÖSİMM (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü) tahsilat gelirleri arasında uyumsuzluk bulunmaktadır.

Bakanlık ana hizmet birimlerinden Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü kültür merkezlerinin tahsisinden, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü müze ve ören yerlerinin tahsisinden, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, Koro ve Müzik Topluluklarının bilet satışından, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Milli Kütüphane üye kayıtları ile sergi salonlarının tahsisinden, Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü rehber ruhsat satışından gelir elde etmektedir. Tahakkuk eden gelirler ilgili kişi ve kurumlar tarafından DÖSİMM hesaplarına yatırılmaktadır.

Yukarıda sayılan her bir Genel Müdürlükten alınan tahakkuk verileri ile DÖSİMM'den alınan tahsilat tutarları alınarak karşılaştırılmıştır. Aşağıda yer alan tabloda da görüleceği üzere eşit olması gereken tahakkuk ve tahsilat rakamları arasında toplam 905.968,01 TL fark bulunmaktadır. Söz konusu hizmetlerin fiyatlama politikasına göre ücret alınmadan hizmet verilmemektedir. Dolayısıyla tahakkuk eden rakamların tamamının tahsil edilmesi gerekmekte olup tahakkuk ve tahsil rakamlarının aynı olması gerekmektedir.

Tablo 3: Bakanlık Tahakkuk Rakamları İle DÖSİMM Tahsilat Rakamlarının Karşılaştırılması

	Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü	Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü	Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü	Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü	Fark Toplamı
	2.673.004,00	1.768.877,40	3.130.142,00	127.847,50	22.020,00	
DÖSİMM (Tahsilat)	1.563.784,00	2.126.467,47	2.939.749,87	141.589,00	44.332,55	
Fark	1.109.220,00	-357.590,07	190.392,13	-13.741,50	-22.312,55	905,968,01

BULGU 3: Alınan Şartlı Bağış Ve Yardımların Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması

Şartlı bağış ve yardımlara ait muhasebe kayıtlarının usulüne uygun olarak tutulmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Şartlı bağış ve yardımlar" başlıklı 41'inci maddesinde; "(Değişik:8/172018 2018/11321 K) (1) Şartlı bağış ve yardımlar alındıklarında, tahsis amacına uygun olarak kullanılmak üzere ilgili hesaplara, karşılıkları ise yükümlülük olarak kaydedilir. Yükümlülük tutarı, şartlı bağış ve yardımların tahsis amacı gerçekleştirikçe gelir olarak kaydedilir. Bunların kullanılması sonucu kamu idaresi adına kaydı gereken bir varlık üretilmiş ise söz konusu varlık maliyet bedeliyle muhasebeleştirilir.

(2) Nakdi olarak alınan bağış ve yardımlardan, kullanılmadığı veya amaç dışı kullanıldığı için geri istenilenler bütçeye gider kaydıyla ilgisine geri verilir.

(3) (Ek: 8/1/2018-2018/11321 K.) Aynı olarak alınan şartlı bağış ve yardımlar edinildikleri tarihteki gerçeğe uygun değeri ile kaydedilir" hükmü yer almakta olup bu hüküm gereği de Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 296, 297, 298, 347, 348 ve

349'uncu maddelerinde yapılan düzenlemeler ile hesabın niteliği, işleyişi ve hesaba ilişkin işlemler ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Tablo 4: Hatalı Kaydedilen Şartlı Bağışlar

Hesap Kod	Hesap Detay Kod	Hesap Detay Ad	Hesap Ad	Toplam Borç TL	Toplam Alacak TL
600	600.04.04.01.03	Kurumlardan Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar	Gelirler Hesabı	0,00	100.227,88
600	600.04.04.01.04	Kişilerden Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar	Gelirler Hesabı	0,00	16.797,00
600	600.04.04.02.03	Kurumlardan Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar	Gelirler Hesabı	0,00	24.383,12
600	600.04.04.02.04	Kişilerden Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar	Gelirler Hesabı	179.548,04	180.063,04

Bakanlığın 2019 yılı mali tabloları incelendiğinde kişi ve kurumlar tarafından yatırılan cari ve sermaye giderlerine ilişkin bağış ve yardımların 600 Gelirler Hesabı ile toplam 321.471,04 TL tutar ile muhasebeleştirildiği ve bu tutarlardan 179.548,04 TL'nin ise yılı içinde ters kayıt ile çıkışlarının yapıldığı görülmüştür.

Yukarıda anılan Yönetmelik hükümleri gereği şartlı bağış ve yardımların alındıklarında, tahsis amacına uygun olarak kullanılmak üzere ilgili hesaplara, karşılıklarının ise yükümlülük olarak dönemsellik ayırımına göre 380 ve 480 hesaplarına kaydedilmesi, yükümlülük tutarının, şartlı bağış ve yardımların tahsis amacı gerçekleştirildikçe 600 Gelir Hesabına gelir olarak kaydedilmesi gerekirken tamamının yılı faaliyet geliri olarak kaydedildiği tespit edilmiştir.

Bu itibarla Bakanlığın 2019 yılı Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosunda anılan hesaplar itibariyle hataya neden olunmuştur.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Belediyelerde Tahsil Edilen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Takip Edilmemesi

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesine göre; Belediyelerde Emlak Vergisi Kanunu uyarınca tahsil edilen emlak vergisinin % 10'u nispetinde tahakkuk ettirilerek "Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı" adı altında tahsil edilen tutarın, İl Özel İdarelerine veya YİKOB'larda (Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı) açılan hesaplara aktarılmadığı ve YİKOB'lara aktarılmayan bu tutarların Bakanlık Bütçesinde takip edilmediği tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesinde aynen;

"Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı

Madde 12 – Özel hukuka tabi gerçek ve tüzelkişilerin mülkiyetinde bulunan korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının; korunması, bakım ve onarımı için Kültür ve Turizm Bakanlığınca ayni, nakdi ve teknik yardım yapılır (...).⁽²⁾

(Ek fıkra: 14/7/2004 - 5226/6 md.) Bu amaçla, Bakanlık bütçesine yeterli ödenek konulur. Bakanlıkça yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(Değişik altıncı fıkra : 4/2/2009-5835/1 md.) Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.

(Değişik yedinci fıkra: 4/2/2009-5835/1 md.) Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır. Bu miktar; il özel idaresince ve belediyelerde kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il özel

---

idaresine ve il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılır ve bu pay valinin denetiminde kullanılır. İl özel idarelerince yapılan projeler için kullanılan miktar özel hesabın % 30'unu geçemez.

(Ek fıkra: 14/7/2004 - 5226/6 md.) Bu madde uyarınca tahakkuk eden katkı payları hakkında 1319 sayılı Kanunun üçüncü kısmı hükümleri uygulanır. Katkı paylarına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Bakanlık tarafından belirlenir.⁽³⁾

(Ek fıkra: 28/12/2006-5571/22 md.) Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

(Ek fıkra: 28/12/2006-5571/22 md.) Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Ödenmeyen paylar, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderilir.” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne göre, belediyelerce taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payının tahsil edilerek il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları bünyesinde açılacak hesaplara aktarılarak, o ildeki kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında harcanması öngörülmektedir.

Adı geçen yasal düzenlemeye dayanılarak çıkarılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payı Yönetmeliği ise; toplanan bu katkı payının tarih, tahakkuk ve tahsiline, tahsil edilen tutarın katkı payı hesaplarına aktarılmasına ve bu hesaplarda toplanan tutarın kullanılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektedir.

Söz konusu Yönetmeliğin 5'inci maddesinde; katkı payının tarih, tahakkuk ve tahsiline, 6'ncı maddesinde; Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve

koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılmasına ve tahsil edilen katkı payının süresi içinde bu hesaba aktarılmasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürünün birlikte sorumlu olacağına ilişkin düzenlemelere yer verildikten sonra;

Bahsi geçen katkı payının kullanımına Yönetmeliğin 7'nci maddesinde değinilmiş ve ilgili maddenin 4'üncü fıkrasında; *“Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı bulunan illerde toplanan katkı payı tutarlarının %20'lik kısmı yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığınca Bakanlığın öncelik vereceği projelerde kullanılır. Bakanlığın öncelik vereceği işlerde 8'inci madde ve 12'nci maddenin birinci fıkrasındaki şartlar aranmaz. Bakanlığın öncelik vereceği işlere ait katkı payı tutarları İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerince takip edilir ve güncel bilgiler İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri tarafından her yıl Ocak ve Temmuz aylarında Bakanlığa bir rapor halinde sunulur. Yıl içinde proje karşılığı tahsis edilmeyen tutar aynı amaçla kullanılmak üzere Bakanlık bütçesine aktarılır. Aktarılan bu tutarları aynı amaçla kullanmak üzere gelecek yıl bütçesine aktarmaya Bakanlık yetkilidir,”* denilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde mevcut uygulamaya bakıldığında; Belediyelerin topladıkları emlak vergisi tutarının %10'u oranında katkı payı olarak tahsil olunan miktarları, tahsil edilen ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri gerekirken ödemedikleri görülmüştür. Belediyelerin toplam borçları aşağıda yer alan tabloda görüldüğü üzere yaklaşık 3.055.832.710,04 TL olup bu tutardan yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarınca Bakanlık bütçesine aktarılması gereken %20 oranındaki tutar; 583.329.664,33 TL'dir.

Sonuç olarak; 5571 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi ile 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesine eklenen fıkra hükümlerinde; tahsil ettikleri katkı payını Kanunda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği, yine ödenmeyen payların, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderileceği, belirtilmektedir. Bu kapsamda Bakanlık tarafından; taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına dair katkı payını ödemeyen belediyelere mevzuatın öngördüğü müeyyideler ve sorumluluklar bildirilerek alacağın takibi ve tahsili sağlanmalıdır.

Tablo 5: Katkı Payı Tahsilat ve Büyükşehir ve İl Belediyeleri Borç Toplamları Tablosu

Yatırım İzleme Ve Koordinasyon Başkanlıkları (YİKOB)			
İli	2005-2019 Yılları Toplam Tahsilat (A)	2005- 2019 Yılları Belediyelerce Yikob'lara Bildirilen Ancak Aktarılmayan Katkı Payı (B)	Yikoblara Aktarılmayan Paylardan Bakanlık Payı (%20) C= (Bx0,2)
Adana	101.051.516,28 TL	25.938.521,15 TL	5.187.704,23 TL
Ankara	378.808.648,96 TL	248.501.056,87 TL	49.700.211,37 TL
Antalya	196.462.188,26 TL	46.133.577,80 TL	9.226.715,56 TL
Aydın	35.925.617,47 TL	21.742.004,59 TL	4.348.400,92 TL
Balıkesir	45.711.623,19 TL	48.643.033,00 TL	9.728.606,60 TL
Bursa	236.656.590,36 TL	17.221.707,32 TL	3.444.341,46 TL
Denizli	59.596.243,44 TL	6.414.290,78 TL	1.282.858,16 TL
Diyarbakır	30.269.067,15 TL	18.123.707,00 TL	3.624.741,40 TL
Erzurum	10.780.248,40 TL	7.019.476,70 TL	1.403.895,34 TL
Eskişehir	63.242.292,83 TL	14.635.842,50 TL	2.927.168,50 TL
Gaziantep	53.577.257,65 TL	3.622.045,10 TL	724.409,02 TL
Hatay	33.044.238,84 TL	41.001.282,54 TL	8.200.256,51 TL
Mersin	91.493.860,08 TL	30.509.894,36 TL	6.101.978,87 TL
İstanbul	1.386.026.371,05 TL	1.813.439.131,68 TL	362.687.826,34 TL
İzmir	411.280.219,00 TL	118.938.288,69 TL	23.787.657,74 TL
K.Maraş	20.583.577,63 TL	11.149.939,59 TL	2.229.987,92 TL
Kayseri	84.713.257,45 TL	6.921.520,31 TL	1.384.304,06 TL
Kocaeli	85.828.902,77 TL	240.284.851,80 TL	48.056.970,36 TL
Konya	128.182.620,38 TL	10.351.395,94 TL	2.070.279,19 TL
Malatya	20.000.013,80 TL	8.583.917,99 TL	1.716.783,60 TL
Manisa	45.907.084,80 TL	15.078.707,32 TL	3.015.741,46 TL
Mardin	4.256.235,18 TL	2.620.696,24 TL	524.139,25 TL
Muğla	129.323.953,92 TL	10.182.820,55 TL	2.036.564,11 TL
Ordu	23.616.152,18 TL	12.384.418,24 TL	2.476.883,65 TL
Sakarya	19.304.295,80 TL	45.676.215,02 TL	9.135.243,00 TL
Samsun	27.089.654,78 TL	54.625.703,24 TL	10.925.140,65 TL

Tekirdağ	83.285.248,40 TL	18.296.962,27 TL	3.659.392,45 TL
Trabzon	23.315.146,75 TL	15.411.663,24 TL	3.082.332,65 TL
Şanlıurfa	21.298.067,50 TL	2.539.133,13 TL	507.826,63 TL
Van	12.203.017,14 TL	656.516,70 TL	131.303,34 TL
Toplam	3.862.833.211,44 TL	2.916.648.321,66 TL	583.329.664,33 TL

* Tablo, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları tarafından Bakanlığın Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne iletilmiş veriler ışığında düzenlenmiştir.

** Tablodaki veriler 2005 yılından başlayarak 31.12.2019 tarihi sonu itibarıyla hesaplanan miktarlar olup gün geçtikçe artış göstermektedir.

İl Özel İdareleri		
İli	2005-2019 Yılları Toplam Tahsilat (A)	2005- 2019 Yılları Belediylerce İl Özel İdarelerine Bildirilen Ancak Aktarılmayan Katkı Payı (B)
Adıyaman	2.258.812,86 TL	*
A.Karahisar	17.826.520,31 TL	2.465.786,59 TL
Ağrı	485.374,50 TL	**
Amasya	3.761.271,02 TL	5.234.779,50 TL
Artvin	2.987.035,47 TL	912.150,31 TL
Bilecik	6.150.636,82 TL	3.415.587,04 TL
Bingöl	914.547,00 TL	603.115,53 TL
Bitlis	267.515,79 TL	*
Bolu	5.747.156,72 TL	6.985.982,47 TL
Burdur	4.959.919,00 TL	2.041.115,95 TL
Çanakkale	16.714.223,53 TL	3.338.785,00 TL
Çankırı	4.397.244,91 TL	291.862,05 TL
Çorum	9.011.919,17 TL	6.133.742,41 TL
Edirne	6.368.679,24 TL	2.972.091,41 TL
Elazığ	9.054.300,10 TL	2.542.917,31 TL
Erzincan	3.184.222,25 TL	1.225.198,55 TL
Giresun	8.397.030,87 TL	499.162,73 TL

Gümüşhane	1.029.383,65 TL	610.924,10 TL
Hakkari	1.015.028,35 TL	**
Isparta	11.179.309,93 TL	1.298.659,56 TL
Kars	939.945,74 TL	50.125,80 TL
Kastamonu	5.358.478,74 TL	3.575.950,96 TL
Kırklareli	16.685.069,40 TL	1.119.241,19 TL
Kırşehir	4.410.343,39 TL	2.328.700,00 TL
Kütahya	10.734.488,50 TL	2.800.054,85 TL
Muş	521.235,00 TL	743.489,86 TL
Nevşehir	6.853.837,72 TL	**
Niğde	6.197.960,34 TL	1.644.420,26 TL
Rize	9.249.713,76 TL	2.579.362,82 TL
Siirt	2.036.643,59 TL	152.719,37 TL
Sinop	1.466.160,62 TL	1.228.789,57 TL
Sivas	10.273.640,46 TL	1.810.774,18 TL
Tokat	5.833.255,89 TL	**
Tunceli	408.131,88 TL	**
Uşak	5.770.351,76 TL	*
Yozgat	3.602.821,98 TL	2.876.279,59 TL
Zonguldak	20.836.924,58 TL	6.750.322,19 TL
Aksaray	6.797.225,58 TL	1.229.591,58 TL
Bayburt	615.080,81 TL	**
Karaman	4.934.242,69 TL	*
Kırıkkale	8.114.734,63 TL	32.189.421,82 TL
Batman	13.720.333,19 TL	6.235.124,44 TL
Şırnak	235.260,33 TL	1.120.000,00 TL
Bartın	2.118.883,50 TL	1.929.416,87 TL
Ardahan	0,00 TL	281.733,77 TL
Iğdır	796.615,79 TL	327.047,20 TL
Yalova	10.257.320,68 TL	15.662.276,33 TL
Karabük	12.252.046,80 TL	613.410,30 TL
Kilis	1.706.115,86 TL	0,00 TL
Osmaniye	3.909.637,16 TL	783.888,85 TL
Düzce	2.608.906,79 TL	10.580.386,07 TL
Toplam	294.955.538,65 TL	139.184.388,38 TL

- Tablo, İl Özel İdareleri tarafından Bakanlığın Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne iletilmiş veriler ışığında düzenlenmiştir.

- Tablodaki veriler 2005 yılından başlayarak 31.12.2019 tarihi sonu itibarıyla hesaplanan miktarlar olup gün geçtikçe artış göstermektedir.

- Kilis İl Özel İdaresi bağlı Belediyelerin borcu olmadığını bildirmiştir.

* ile işaretlenmiş İl Özel İdareleri Bakanlığın Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne ilettikleri yazılarında borç bilgisinin hesaplanamadığını belirtmişlerdir.

** ile işaretlenmiş İl Özel İdarelerinin verileri Bakanlığın Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne iletilmemiştir.

BULGU 2: Bakanlığın Yurt Dışı Teşkilatlarına Gönderilen Avans ve Kredilerin Yasal Süre İçinde Mahsup Edilmemesi

Bakanlık yurtdışı teşkilatlarına gönderilen avans / kredilerin mahsup işlemlerinin yasal süre içerisinde gerçekleştirilmediği, mutemetlerce zamanında mahsup edilmeyen avanslar hakkında ise 6183 sayılı yasa hükümlerinin uygulanmadığı görülmüştür.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 35'inci maddesinin 1'inci fıkrasında;

“Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir” denilmekte olup, 5' inci fıkrasında ise,

“Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlüdür. Süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.”

denilmektedir.

21.01.2006 sayılı resmi gazetede yayımlanan Ön Ödeme Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 11'inci maddesinde; *“Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin*

kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında ayrıca belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade ederek hesabını kapatmakla yükümlüdür. Bakanlık, zorunlu hallerde mahsup süresini ayrıca belirlemeye yetkilidir.”

denilmektedir.

Ön Ödeme Usul ve Esaslarını düzenleyen 55 Sıra Numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 7' nci maddesinin 3' üncü fıkrasında;

“Kamu idarelerinin yurtdışı teşkilatlarının ihtiyaçları için gönderilen avansların mahsup süresi üç aydır. Ancak bu durumda da Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin “Ön ödemelerin yıl sonunda mahsubu” başlıklı 13' üncü maddesi hükümlerine uyulması zorunludur.” denilmektedir.

Aşağıdaki tabloda yasal süresi içerisinde mahsup edilmeyen ön ödemeler yer almaktadır. Yurt dışı müşavirlik ve ateşeliklere gönderilen avans/kredi ödeneklerinin harcamalarına yönelik mahsubun mevzuat hükümlerine uygun olarak 3 ay içerisinde yapılması gerekmektedir.

Tablo 6: Zamanında Kapatılmayan Avanslar

Büro	Avans Tarihi	Avans No	Bütçe Tertibi	Avans/Kredi	Mahsup Tutarı	Kişi Borcuna Alınan Tutar	Kişi Borcuna Alınan Tarih	Kişi Borcundan Mahsup	Kalan Tutar
Aşkabat	2019	2019/13	3.5	128.641,40	0,00	128.641,40	24.05.2019	64.756,08	63.885,32
Aşkabat	2018	2018/12	3.5	150.000,00	0,00	150.000,00	1.04.2018	122.934,77	27.065,23
Aşkabat	2018	2018/12	3.8	14.000,00	0,00	14.000,00	1.04.2018	0,00	14.000,00
Aşkabat	2018	2018/12	3.6	15.000,00	0,00	15.000,00	1.04.2018	5.682,42	9.317,58
Aşkabat	2018	2018/12	3.2	25.000,00	0,00	25.000,00	1.04.2018	16.718,95	8.281,05
Bakü	2019	2019/11	3.5	531.293,08	0,00	531.293,08	15.07.2019	432.628,97	98.664,11
Bakü	2017	2017/10 7	3.6	100.000,00	0,00	100.000,00	9.11.2017	99.872,48	127,52
Berlin	2017	2017/15 0	3.5	19.825.402,01	0,00	19.825.402,01	19.03.2018	19.825.265,84	136,17

T.C. Sayıştay Başkanlığı

Berlin	2017	2017/150	3.5	6.183.777,6 (devir)	0,00	6.183.777,60	19.03.2018	5.076.281,56	1.107.496,12
Berlin	2018	2018/8	3.5	20.000.000,00	0,00	20.000.000,00	17.03.2019	19.767.803,22	232.196,78
Berlin	2017	2017/11	3.5	36.560,59	0,00	36.560,59	19.03.2018	0,00	36.560,59
Berlin	2016	2016/45	3.5	113.248,80	0,00	113.248,80	6.03.2018	49.684,77	63.564,03
Berlin	2016	2016/38	3.6	515,94	0,00	515,94	6.03.2018	0,00	515,94
Berlin	2019	2019/39	3.8	601,70	0,00	601,70	6.03.2018	0,00	601,70
Berlin	2017	2017/8	3.7	10.405,08	0,00	10.405,08	6.03.2018	0,00	10.405,08
Berlin	2017	2017/9	3.6	1.745,48	0,00	1.745,48	6.03.2018	0,00	1.745,48
Berlin	2017	2017/10	3.2	19.269,93	0,00	19.269,93	6.03.2018	12.318,02	6.951,91
Bişkek	2019	2019/12	3.5	330.782,87	0,00	330.782,87	18.07.2019	222.178,55	108.604,32
Bişkek	2017	2017/49	3.2	15.000,00	0,00	15.000,00	25.05.2017	11.330,39	3.669,61
Bişkek	2017	2017/49	3.7	50.000,00	0,00	50.000,00	25.05.2017	49.414,98	585,02
Bişkek	2017	2017/49	3.6	50.000,00	0,00	50.000,00	25.05.2017	49.786,17	213,83
Dubai	2019	2019/28	3.5	1.725.000,00	0,00	1.725.000,00	11.11.2019	1.211.934,78	513.065,22
Dubai	2018	2018/18	3.6	120.000,00	0,00	120.000,00	29.04.2018	119.972,98	27,02
Frankfurt	2019	2019/4	3.5	30.796.594,49	0,00	30.796.594,49	3.08.2019	20.864.712,27	9.931.882,22
Frankfurt	2018	2018/4	3.5	1.087.696,08	0,00	1.087.696,08	3.08.2019	1.087.304,14	391,94
Frankfurt	2017	2017/77	3.8	10.000,00	0,00	10.000,00	3.08.2019	0,00	10.000,00
Helsinki	2018	2018/81	3.5	650.000,00	0,00	650.000,00	26.02.2019	443.043,93	206.956,07
Helsinki	2017	2017/119	3.5	2.628.423,13	0,00	2.628.423,13	21.02.2018	2.593.076,55	35.346,58
Helsinki	2016	2016/15	3.2	17.113,93	0,00	17.113,93	6.06.2016	12.862,81	4.251,12
Helsinki	2017	2017/34	3.5	621.576,87	0,00	621.576,87	21.02.2018	621.425,65	151,22

T.C. Sayıştay Başkanlığı

Helsinki	2016	2016/53	3.6	26.011,75	0,00	26.011,75	25.12.2016	25.872,18	139,57
Kiev	2018	2018/67	3.5	8.500.000,00	0,00	8.500.000,00	17.12.2018	8.490.859,19	9.140,81
Kiev	2019	2019/14	3.5	2.008.564,84	0,00	2.008.564,84	10.08.2019	1.996.583,56	11.981,28
Kiev	2019	2019/34	3.5	677.062,77	0,00	677.062,77	6.03.2020	0,00	677.062,77
Kualalumpur	2019	2019/7	3.5	3.298.732,96	0,00	3.298.732,96	28.06.2019	2.116.214,73	1.182.518,23
Kualalumpur	2017	2017/14 7	3.5	512.276,27	0,00	512.276,27	15.02.2019	511.009,23	1.267,04
Lahey	2019	2019/38	3.5	9.136.357,18	0,00	9.136.357,18	19.03.2020	0,00	9.136.357,18
Lahey	2019	2019/21	3.5	4.500.000,00	0,00	4.500.000,00	18.12.2019	4.036.357,18	463.642,82
Lahey	2019	2019/21	3.5	4.500.000,00	0,00	4.500.000,00	12.09.2019	3.559.082,24	940.917,76
Londra	2019	2019/35	3.5	14000.000,00 ₺	0,00	14.000.000,00	23.03.2020	0,00	14.000.000,00
Moskova	2019	2019/25	3.7	45.000,00	0,00	45.000,00	9.09.2019	39.725,67	5.274,33
Moskova	2019	2019/26	3.2	25.000,00	0,00	25.000,00	9.09.2019	357,76	24.642,24
Moskova	2019	2019/36	3.5	3.991.487,96	0,00	3.991.487,96	23.03.2020	0,00	3.991.487,96
Moskova	2019	2019/18	3.5	18.198.669,16	0,00	18.198.669,16	28.08.2019	15.940.157,09	2.258.512,04
Newyork	2018	2018/47	3.5	700.000,00	0,00	700.000,00	31.08.2018	618.451,34	81.548,66
Paris	2019	2019/39	3.5	26.828.327,93	0,00	26.828.327,93	19.03.2020	0,00	26.828.327,93
Paris	2019	2019/15	3.5	28.000.000,00	0,00	28.000.000,00	24.08.2019	27.828.327,93	171.672,07
Pekin	2018	2018/76	3.5	4.061.086,79	0,00	4.061.086,79	26.01.2019	4.061.082,04	4,75
Riyad	2019	2019/23	3.5	273.784,77	0,00	273.784,77	29.08.2019	92.378,91	181.405,86
Riyad	2018	2018/48	3.5	575.000,00	0,00	575.000,00	5.09.2018	574.029,77	970,23
Roma	2019	2019/33	3.5	2.481.574,56	0,00	2.481.574,56	6.03.2020	0,00	2.481.574,56
Roma	2018	2018/87	3.5	7.100.000,00	0,00	7.100.000,00	17.03.2019	7.097.221,30	2.778,70

T.C. Sayıştay Başkanlığı

Roma	2018	2018/54	3.5	3.400.000,00	0,00	3.400.000,00	8.09.2018	3.384.353,26	15.646,74
Roma	2018	2018/85	3.2	60.000,00	0,00	60.000,00	30.12.2018	29.495,63	30.504,37
Sao Paulo	2019	2019/20	3.5	1.020.000,00	0,00	1.020.000,00	29.08.2019	441.094,31	578.905,69
Saraybosna	2019	2019/22	3.5	696.807,54	0,00	696.807,54	29.08.2019	502.682,65	194.124,89
Saraybosna	2019	2019/24	3.2	30.000,00	0,00	30.000,00	9.09.2019	0,00	30.000,00
Saraybosna	2018	2018/78	3.5	1.208.938,64	0,00	1.208.938,64	30.10.2019	1.049.745,47	159.193,17
Sofya	2019	2019/31	3.5	377.314,17	0,00	377.314,17	14.01.2020	0,00	377.314,17
Sofya	2018	2018/66	3.5	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00	11.12.2018	1.997.839,11	2.160,89
Stockholm	2017	2017/25	3.5	779.018,49	0,00	779.018,49	22.06.2017	704.819,46	74.199,03
Stockholm	2016	2016/20	3.8	91.201,20	0,00	91.201,20	1.06.2016	86.078,60	5.122,60
Stockholm	2016	2016/19	3.7	90.515,25	0,00	90.515,25	31.05.2016	85.187,22	5.328,03
Stockholm	2015	2015/49	3.6	90.000,00	0,00	90.000,00	4.09.2015	17.698,02	72.301,98
Stockholm	2015	2015/55	3.2	19.882,98	0,00	19.882,98	7.09.2015	17.925,66	1.957,32
Tahran	2019	2019/27	3.7	18.000,00	0,00	18.000,00	10.02.2019	17.289,38	710,62
Tahran	2019	2019/2	3.5	544.252,95	0,00	544.252,95	10.04.2019	293.634,66	250.618,29
Tahran	2019	2019/2	3.5	544.252,95	0,00	544.252,95	10.04.2019	522.867,35	21.385,60
Taşkent	2016	2016/65	3.5	718.456,36	0,00	718.456,36	22.08.2017	382.491,29	335.965,07
Telaviv	2017	2017/73	3.5	460.322,92	0,00	460.322,92	5.09.2017	392.284,79	68.038,13
Tokyo	2019	2019/6	3.5	3.000.000,00	0,00	3.000.000,00	28.05.2019	1.106.918,45	1.893.081,55
Üsküp	2019	2019/8	3.5	130.126,62	0,00	130.126,62	12.01.2019	54.210,76	75.915,86
Üsküp	2019	2019/32	3.5	170.000,00	0,00	170.000,00	28.04.2019	75.915,86	94.084,14
Washington	2019	2019/16	3.5	12.078.530,76	7.696.24 4,69	4.382.286,07	23.08.2019	3.889.382,45	492.903,62

Washington	2019	2019/37	3.5	1.157.096,38	0,00	1.157.096,38	23.03.2020	0,00	1.157.096,38
Washington	2017	2017/23	3.7	40.000,00	0,00	40.000,00	22.04.2017	5.204,59	34.795,41
Washington	2017	2017/22	3.5	360.000,00	0,00	360.000,00	22.06.2017	235.998,72	124.001,28
Yenidelhi	2019	2019/29	3.5	601.240,14	0,00	601.240,14	11.01.2020	100.845,90	500.394,24
Yenidelhi	2018	2018/29	3.5	390.251,58	0,00	390.251,58	28.06.2019	389.225,40	1.026,18
Yenidelhi	2019	2019/10	3.5	484.748,42	0,00	484.748,42	28.06.2019	443.245,63	41.502,79
Zürih	2019	2019/17	3.5	1.101.326,01	0,00	1.101.326,01	7.11.2019	186.416,47	914.909,54
Zürih	2019	2019/19	3.5	1.200.000,00	0,00	1.200.000,00	29.08.2019	1.199.955,25	44,75
Zürih	2019	2019/17	3.5	1.101.326,01	0,00	1.101.326,01	7.11.2019	1.100.437,13	888,88
TOPLAM				238.476.417,69	7.696.244,69	250.963.950,60		168.461.943,87	82.502.006,78

BULGU 3: Müzelerde Turnikeli Giriş Sistemi Bulunmaması

Bakanlığa bağlı müzelerin bir kısmında turnikeli giriş sistemi olmaması sebebiyle müzelere girişte kayıp-kaçak ve hatalı ziyaretçi istatistiği riskleri barındırdığı tespit edilmiştir.

Bakanlıkça işletilen veya ihale yoluyla yetkilendirilmiş firmalara işlettirilen müzelerde giriş sistemi prensip olarak ziyaretçilerin bilet veya Müzekartlarını giriş turnikeleri üzerinde bulunan okuyuculara okutarak turnikeden geçilmesi şeklindedir. Ancak bazı müzelerde turnikeli geçiş sistemi bulunmamaktadır.

Turnike sistemi bulunmayan müzelerde bilet veya Müzekartlar müze görevlisince el terminaline okutulmaktadır. Bu durum, bazı girişlerde bilet okutulmayarak kaçak geçiş yoluyla idareye gelir kaybına uğratma, bilet satışı yapıldığı halde okutulmamak suretiyle mükerrer veya kayıt dışı bilet satışı gibi pek çok risk barındırmaktadır. Kaldı ki söz konusu risklerin geçmiş yıllarda gerçekleşmiş olması ve yıllık ziyaretçi ortalaması yüksek olan müzelerde kayıtdışı geçişler sebebiyle idare büyük meblağlarda gelir kaybına uğramış, bu sebeple ziyaretçi hacmi yüksek olan müzelerde giriş ücretini toplama işi ihale yoluyla özel işletmecilere gördürülmeye başlanmıştır. Bu şekilde ihale yoluyla işletilen müzelerin tamamında turnikeli geçiş sistemi bulunmaktadır.

Turnike sistemi kullanılmasının barındırdığı bir diğer risk ise ziyaretçi sayısına ilişkin istatistiki bilginin doğru tutulmamasıdır. Müzelere ücretsiz girişler “ücretsiz” ibareli ayrı bir bilet kullanılarak yapılmaktadır. Ancak bazı müzelerde ücretsiz ziyaretçilerin çoğunlukta olması sebebiyle müzenin elindeki bilet mevcudunu korumak amacıyla bu ziyaretçilerin tamamı için bilet kesilmediği görülmüştür. Bu durum da müzelere ilişkin ziyaretçi istatistiğinin hatalı bilgi içermesine yol açmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Hesap verme sorumluluğu” başlıklı 8’inci maddesinde aynen “*Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.*” denilmekte,

Mezkur Kanun’un “Üst yönetici” başlıklı 11’inci maddesinin ilgili kısmında “*Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar...*” ibaresi yer almaktadır.

Sonuç olarak, İdarenin en önemli gelir kaynaklarından olan müze bilet satış gelirlerinin takip ve tahsilinin daha sağlıklı yapılabilmesi ve ülkemizin turizm istatistiğinin daha isabetli tutulabilmesi için, tüm müzelerin giriş sistemlerinin turnikeli geçiş sistemine bağlanması, el terminali gibi kayıp ve kaçak riski barındıran uygulamalara başvurulmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Arazi Tazminatı Ödemelerinde Mevzuata Aykırı Hareket Edilmesi

İdare personeline, mevzuatın belirlediği kapsama girmeyen çalışmalar için de arazi tazminatı ödendiği, ödeme oranlarının hatalı hesaplandığı tespit edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 152’nci maddesinin ikinci fıkrasının (A)

bendinde, Teknik Hizmetler Sınıfına dahil kadrolarda bulunan personelden açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara, buldukları kadrolar esas alınmak suretiyle, çalışılan her gün için belirlenecek oranlarda ve üçer aylık dönemler itibarıyla ek özel hizmet tazminatı verileceğinden bahsetmiştir.

Mezkur Kanuna dayanarak çıkarılan 160 No.lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinin ilgili kısmında aynen:

“II sayılı Cetvelin (E) Teknik Hizmetler Bölümünün 6 ncı sırasında, Teknik Hizmetler Sınıfına ait kadrolarda bulunan personelden; büro, atölye, ısı santrali, laboratuvar, tesis (sosyal tesisler dahil), işletme, fabrika ve hizmet binaları dışında olmak şartıyla arazi, şantiye, inşaat, baraj, park, bahçe, maden, açık alanlarda kurulu tarım ve hayvancılık uygulama birimleri ve yol gibi açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara (belirtilen mahallerde yapılan kontrollük hizmetleri dahil), çalışılan her gün için %3, %2 ve %1,2 oranlarında ek özel hizmet tazminatı ödeneceği; bu şekilde ödenecek ek özel hizmet tazminatı toplamının üçer aylık dönemler itibarıyla %60, %40 ve %24 oranlarını aşamayacağı, bu ilave tazminatın kimlere ödeneceğinin ise iş programları ve çalışma mahallerinin özellikleri dikkate alınarak, üçer aylık dönemler halinde, ilgili birim amirlerince belirleneceği ve ödemelerin görevin fiilen yerine getirilmesinden sonra üçer aylık dönem sonlarında yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, kadroları Teknik Hizmetler Bölümünün 1 ila 4 üncü sırasında sayılanlara, söz konusu ek özel hizmet tazminatının ödenebilmesi için;

a) Bu personelin büro, atölye, ısı santrali, laboratuvar, tesis (sosyal tesisler dahil), işletme, fabrika ve hizmet binaları gibi “kapalı mahaller” dışında arazi, park, bahçe, şantiye, inşaat, maden, açık alanlarda kurulu tarım ve hayvancılık uygulama birimleri, yol, tünel, demiryolu, büyük içme suyu, köprü, kıyı yapıları, baraj v.b. açık çalışma mahallerinde görevlendirilmiş ve bu mahallerde fiilen çalışmış olmaları,

b) Söz konusu görevlendirmelere ilişkin olarak ilgili birim amirlerince belirlenen görev ve isimleri ihtiva eden listelerin ibrazı,

yeterli olacaktır.

Faal durumdaki hizmet binalarının tadilat, bakım ve onarım işleri açık çalışma mahalli kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Söz konusu ek özel hizmet tazminatı oranları, kontrol edilen cetvellerde gösterilmeyecektir.

Bu ödeme ilgililerin kadroları esas alınarak görevin fiilen yerine getirilmesinden sonra üçer aylık dönem sonlarında yapılacaktır. Söz konusu listeler programlanmış ve önceden bilinebilen işler dikkate alınarak hazırlanacak, muhtemel işler söz konusu listelerde yer almayacaktır...” denilmektedir.

İlgili hükümler gereğince, arazi tazminat ödemesi yapılan personele kadro unvanları esas alınarak ödeme yapılmalı, yalnızca mevzuatta ödeme yapılmasına cevaz verilen açık mahal çalışmaları için ödeme yapılmalıdır.

Arazi tazminatı ödeme dosyaların üzerinde yapılan inceleme sonucunda, basit bakım onarım işleri, il dışı toplantıları, kesin kabul işlemleri, arazi tazminatı ödemesinin kapsamına girmeyen işler için de ödeme yapılmakta olduğu, ayrıca bazı ödemelerin kişilerin kadro unvanları değil, kariyer unvanları esas alınarak yapılmakta olduğu tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda arazi tazminatı ödemesi kapsamına girmediği halde ödeme yapılan bazı işlere ait örnekler gösterilmiştir.

Tablo 7: Arazi Tazminatı Ödemesine Dayanak Gösterilen İşler

Sıra No	Yapılan İş
1	Örenylerinde kaymakam ve eşine eşlik edilmesi
2	Müze toplantısı (Memuriyet mahalli dışında)
3	İl Halk Kütüphanesi inceleme
4	Müze inceleme (faal durumda)
5	Kesin Kabul ön inceleme (faal durumda)
6	Sosyal Hizmet Binası kesin kabul
7	İl Halk Kütüphanesi kesin kabulü (faal durumda)
8	Müze basit onarım keşfi

9	Yatırımcı bilgilendirmesi
10	Tekne ve sportif faaliyet belgelendirme
11	Örenyeri müşteri memnuniyeti değerlendirmesi
12	Müze kamera sistemi işi
13	İl Kültür Müdürlüğü Hizmet Binası İş (faal durumda)
14	Sanat Tarihi Müzesi klima arızası kontrolü

İlgili hükümler gereğince arazi tazminatı ödemeleri, yalnızca mevzuatta ödeme yapılması öngörülen çalışmalar için ve ödeme yapılacak personelin kariyer değil, kadro unvanları gözetilerek yapılmalıdır.

BULGU 5: İdari Para Cezalarının Sorumlulara Rücu Edilmemesi ve Hatalı Muhasebeleştirilmesi

a) İdari Para Cezaları için Sorumlulara Rücu Edilmemesi

Sosyal Güvenlik Kurumunun tahakkuk ettirmiş olduğu idari para cezalarının kurum bütçesinden ödendiği ve bu ödeme sonrasında ceza ve gecikmeye sebebiyet verenler hakkında rücu işlemine başlanmadığı tespit edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 10'uncu maddesinde belirtildiği üzere birim amirleri, amiri oldukları kuruluş ve hizmet biriminde kanun, tüzük ve yönetmeliklerle belirlenen görevleri zamanında ve eksiksiz olarak yapmaktan ve yaptırmaktan, maiyetindeki memurları takip ve kontrol etmekten görevli ve sorumludurlar.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Harcama yetkisi ve yetkilisi" başlıklı 31'inci maddesine göre , "Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.

Aynı Kanun'unun 33'üncü maddesinde de "*gerçekleştirme görevlileri, harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler.*" şeklinde ifade edilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, "4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı sayılan kişileri çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar işverendir."

İlgili işleri zamanında ve eksiksiz bir şekilde yapmakla görevli olanların yapmış oldukları işlemlerden dolayı bir ceza tahakkuk ettirildiğinde, bu ceza hakkında konuyla alakalı bir soruşturulmanın yapılması gerektiği aşikardır. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tahakkuk ettirilen para cezaları, ilgili kişiye rücu hakkı saklı kalmak kaydıyla işveren tarafından bütçe tertibinden ödenebilir.

Sosyal Güvenlik Kurumu'na idari para cezası, gecikme zammı ve takip masraflarının kurum bütçesinden ödendiği görülmüştür. Bu ödeme neticesinde sorumluluğu bulunanlar hakkında rücu işlemlerinin başlatılması gerektiği düşünülmektedir.

b) Ödenen İdari Para Cezalarının Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması

Bulgumuzun (a) bölümünde belirtilen sosyal güvenlik prim cezası giderlerinin, sosyal güvenlik prim giderleri hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede, idare birimlerince ödenen sosyal güvenlik prim cezası giderlerinin 630.02.99-Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri Gecikme Cezası ve Zamları hesabında izlenmesi gerekirken 630 01.06, 02.06 ve 03.06 kodlu Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri hesaplarında izlendiği tespit edilmiştir.

Ödenen sosyal güvenlik prim cezalarının muhasebeleştirilmesi konusunda Bakanlık merkez ve taşra birimleri arasında uygulama birliği bulunmaması sebebiyle İdare kesin mizanının 630.02.99- Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri Gecikme Cezası ve Zamları hesabı bölümünde toplam tutarı 77.102,69 olan 43 kayıt bulunduğu görülmüş olup, bazı birimlerce Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödenen idari para cezalarının da prim gideri gibi kaydedilmesi sebebiyle 2019 yılı içerisinde toplam ne kadar idari para cezası ödemesi yapıldığı, dolayısıyla mali tablolarda toplamda ne kadarlık hata oluştuğu tespit edilememiştir.

BULGU 6: Belirlenmiş Usul ve Esaslara Aykırı Olarak Protokol Düzenlenerek YİKOB (Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı) Ödeneğinden Ankara YİKOB'a Kaynak Aktarılması

Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğüne ait olan YİKOB (Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı) ödeneğinden, belirlenmiş usul ve esaslara aykırı olarak düzenlenen protokolle Ankara YİKOB'a kaynak transferinde bulunduğu görülmüştür.

Bakanlıklar ile YİKOB'lar arasında yapılan işlemler ve ilişkileri düzenlemek için Maliye Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanan Bakanlıklar ve Diğer Merkezi İdare Kuruluşlarının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları Aracılığıyla Yapacakları İşlemlerin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar çıkarılmıştır. Söz konusu Usul ve Esaslar'ın Bakanlıklara Kaynak Transferi başlıklı 6'ncı maddesinde; Bakanlıkların yapılacak işlere ilişkin kaynak transferini bu amaçla bütçelerinde ayrılan ödeneklerden tahakkuk işlemi ile gerçekleştireceği, tahakkuk işlemlerinin ise Bakanlıklarca bildirilen ilgili işe ait hakediş raporlarına istinaden yapılacağı ifade edilmiştir. Ayrıca mevzuatına uygun olarak sözleşmesinde öngörülmesi kaydıyla ön ödeme yapılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla YİKOB'lar aracılığıyla yaptırılan işlerde ödenek transferi ancak yüklenici firmanın düzenleyeceği hakediş raporuna istinaden gerçekleştirilmelidir.

Yatırım İşletmeler Genel Müdürlüğü ile Ankara Valiliği arasında 08.04.2019 tarihinde imzalanan protokolle Kültür ve Turizm Bakanlığı Emek Hizmet Binası İkinci Bodrum Kat Tadilat, Bakım, Onarım Ve Dekorasyon Yapım İşleri sözleşme bedelinin tamamı olan 1.345.000,00 TL Ankara YİKOB'a aktarılmıştır.

Bakanlıklar hakediş raporları ile ya da mevzuatına uygun olarak sözleşmesinde öngörülmesi kaydıyla avans mahiyetinde kaynak transferinde bulunabilirler. Bu usul ve esaslara aykırı olarak Protokol düzenlemek suretiyle kaynak transferi gerçekleştirilmemelidir.

BULGU 7: Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Tarafından Yönetilen Galerilerde Sergi Açan Kişi ve Kurumlardan Ücret Alınmaması

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü yönetiminde bulunan galeriler ve sergi salonlarını tahsisle kullanan gerçek ve tüzel kişilerden herhangi bir ücret alınmadığı görülmüştür.

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü yönetiminde bulunan galeriler Devlet Güzel Sanat Galerileri Yönetmeliği ile Bakanlık tarafından yayımlanan Süreli Kullanım Yönergesinde yer alan usul ve esaslar doğrultusunda idare edilmektedir. Söz konusu Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; Ankara'da bulunan galeriler doğrudan Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı olarak, diğer galeriler illerde Kültür ve Turizm Müdürlüklerine bağlı olarak çalışmaktadırlar. Aynı Yönetmeliğin 15'inci maddesinde ise Sergi açmak isteyen kişi ve kuruluşların başvuruları içerisinde sergilenmeye değer görülen eserlerin Galeri Müdürlüğüne belirleneceği ifade edilmiştir.

Bakanlık tarafından çıkarılan Süreli Kullanım Yönergesinin 1'inci maddesinde bu Yönergenin amacının Bakanlığa bağlı müze, örenyeri, kültür merkezi salonları, galeriler ve diğer mekânların kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce, ekli listede belirtilen ücretler doğrultusunda, kültürel, bilimsel, sanatsal ve diğer etkinlikler için gerçekleştirilecek süreli kullanım işlemleri olduğu ifade edilmiştir.

Yönergenin 2'nci maddesinde; Bu Yönergenin konusunun, 1'inci maddede belirtilen mekânların süreli kullanım ile ilgili başvuru, izin, ücretlendirme ve ödeme esasları ile kullanıcı tarafından uyulması gereken hususları kapsadığı belirtilmekte olup, yine aynı Yönergenin 9'uncu maddesinde mekan tahsislerinde yönerge ekinde yer alan ücretlerin geçerli olduğu ifade edilmiştir.

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü galeri ve sergi salonları anılan Yönerge kapsamında yer almaktadır. Ancak mevcut galeri ve sergi salonlarının bir kısmı Yönerge ekinde yer alan tahsis cetvelinde yer almamaktadır. Yönerge hükümleri bütün mekanları kapsamakta olup Yönerge ekinde yer alan tahsis cetvelinde de tüm galeri ve sergi salonları yer almalıdır. Buna ilişkin tahsis işlemleri de Yönergede yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ücretli olarak yürütülmelidir.

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı bulunan tüm galeri ve sergi salonlarında 2019 yılında 271 adet faaliyet gerçekleştirilmiştir. Ancak bu faaliyetlerden herhangi bir ücret alınmamıştır.

Galeri ve sergi salonlarının Süreli Kullanım Yönergesi çerçevesinde ücretli olarak tahsis edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Teminat Mektuplarının Mevzuata Uygun Olarak Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Taşıt Kanunu Hükümlerine Aykırı Olmakla Birlikte Sözleşme ve Şartnamelere Eklenmek Suretiyle İhalenin Gerçekleşmesinde Belirleyici olan Araçların İş Bitiminde İdareye Teslim Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ANKARA KÜLTÜR VE TURİZM DÖNER
SERMAYE İŞLETME MERKEZİ
MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	35
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	39
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	39
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	39
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	40
6. DENETİM BULGULARI.....	40

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Merkez ve Taşra Personel Dağılımı.....	37
Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Türlerine Göre Dağılımı	37
Tablo 3: Bütçe Giderlerinin Türlerine Göre Dağılımı.....	38

KISALTMALAR

DMİS	Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi
DÖSİMM	Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü
SHÇEK	Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Hazine Hissesi ve SHÇEK (Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu) Payının Hatalı Hesaplanması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Banka Kredi Kartlarının Müzekart Özelliği Kazanmasına İlişkin Protokol Gereği Elde Edilen Gelirden İdare Payının Eksik Alınması

2. İşçilerin Birikmiş Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması

3. Mevzuat Gereği Ücrete Tabi Olan Müzekart'ın Ücretsiz Verilmesi

4. Müze Girişleri ve Alan Kiralamalarından Ücret Alınmaması

5. Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünün Organizasyon Yapısının Yeniden Yapılandırılması

6. Ödenen Vergi Cezası İçin Kurumun Mali İş ve İşlemlerini Takip Eden Yeminli Mali Müşavirlik Firmasına Rücu Edilmemesi

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü, 19.06.1979 tarihinde kabul edilen 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu uyarınca kurulmuş olup kamu tüzel kişiliğine sahiptir.

Genel bütçeden ödenek almaksızın kendi kaynakları ile yönetilen Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü, Ülkemizdeki kültür varlıklarının korunup gelecek nesillere aktarılması, kültür ve turizm altyapı yatırımlarının geliştirilmesi ve ülkemizin tanıtımı için her yıl bütçe imkânları çerçevesinde ödenek desteği sağlamaktadır.

2252 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu ve Döner Sermaye Yönetmeliği hükümleri uyarınca Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünün amaç ve hedefleri; eski eserler, anıtlar, müzeler, kütüphanecilik, bibliyografya, dokümantasyon, enformasyon, yayın, tanıtma, güzel sanatlar, sahne sanatları, arşiv, folklor, el sanatları, sinema sanatı, kültür merkezleri ve bunlar gibi mal veya hizmet üretim ve satışını içeren işletme alanlarında kullanmak, kültür veya turizm yatırımlarının alt yapı hizmetlerini yapmak, her türlü baskı, dağıtım ve reklam işleri ile afişler, turistik ve tanıtıcı yayınlar yapmak ve bunlarla ilgili tesisler kurmak, film, fotoğraf, plak ve hatıra eşyası hazırlamak, satış yerleri ve sergiler açmak, radyo ve televizyon programları, folklor gösterileri, festivaller düzenlemek ve turizm konularında yerli ve yabancı kuruluşlarla ortaklık kurmak, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamındaki her türlü eserin tüm mali haklarını yurt içinde ve yurt dışında satın almak, bu hakları kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurum ve kuruluşları niteliğindeki meslek örgütlerine, mahalli idarelere, Bakanlığın amaç ve görevlerini gerçekleştirmek için bedelsiz kullandırmak veya üçüncü kişilere satmaktır.

Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünün temel politikaları ve öncelikleri ise, Kültür ve Turizm Bakanlığının amaç ve hedefleri kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan proje, faaliyet ve hizmetlere bütçe imkânları doğrultusunda katkıda bulunmak, Bakanlığa bağlı müze ve ören yeri gişeleri ile ticari mekânların işletilmesi, Bakanlığa tahsisli taşınmazların kiralanması ve kısa süreli tahsisleri, Bakanlık faaliyetlerinin finansal olarak desteklenmesi, Bakanlığın ticari faaliyet ve operasyonlarının yürütülmesi, gelir artırıcı işbirliği modellerinin geliştirilmesi, geleneksel el sanatlarımızın geliştirilmesi ve desteklenmesi ile Bakanlık yayınlarının satışlarıdır.

Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü, personel sayısı ve bütçe büyüklüğü bakımından Kültür ve Turizm Bakanlığının en önemli birimleri arasında yer almaktadır.

Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünün görev ve faaliyetlerini yürütürken tabi olduğu temel mevzuat aşağıda belirtilmiştir:

- 2252 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Yönetmeliği
- Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
- Müze ve Örenyerlerine Girişlerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge
- Süreli Kullanım Yönergesi

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2252 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'nun Kuruluş başlıklı 6' ncı maddesinde; döner sermayenin bütçe, bilanço ve hesaplarını düzenleme, inceleme, döner sermaye ile ilgili bütün mali ve yönetsel işleri düzenlemek ve yönetmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez kuruluşunda ve saymanlık örgütüne sahip olmak üzere "Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü" ve ayrıca merkez ve taşra örgütünde, Kültür ve Turizm Bakanlığı kararı ile döner sermaye verilen her birimde "Döner Sermaye İşletmesi" kurulacağı öngörülmüştür.

Halihazırda Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğüne bağlı iki İşletme Müdürlüğü bulunmakta olup saymanlık işlemleri Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlığı tarafından yürütülmektedir.

2019 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğüne bağlı 4.445 personel görev yapmaktadır. Bu personelin 376'sı 657 sayılı Kanunun 4 (A) maddesi kapsamında memur statüsünde, 9'u 657 sayılı Kanun'un 4 (B) maddesi kapsamında sözleşmeli statüde ve 4060'ı ise 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında sürekli işçi statüsünde istihdam edilmektedir.

Personel dağılımı aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 8: Merkez ve Taşra Personel Dağılımı

Görev Yeri	Memur	Sözleşmeli	İşçi	Toplam
Merkez	110	1	829	940
Taşra	266	8	3231	3505
TOPLAM	376	9	4060	4445

1.3. Mali Yapı

Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünün 2019 yılı muhasebe, hesap ve işlemleri Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Bu bağlamda döner sermaye işlemlerinin sonuçlarını göstermek üzere anılan Yönetmeliğin 565 ve 573' üncü maddelerinde sayılan mali tablolar düzenlenmektedir.

Döner Sermaye İşletmesi muhasebe sistemi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yönetilen Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemini (DMİS) kullanmaktadır. Tüm kayıtlar bu sistem üzerinden tutulmakta ve takip edilmektedir.

Döner Sermaye İşletmesinin bütçe uygulama sonuçları, işletme tarafından hazırlanan kesin hesap cetvellerinde gösterilmekte ve bu cetveller, bir yıllık uygulama sonuçlarını göstermektedir.

İşletmenin gelir bütçesi; satış gelirleri, diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar ile olağandışı gelir ve karlardan, gider bütçesi ise; faaliyet giderleri, satışların maliyeti, diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar ile olağan dışı gider ve zararlardan oluşmaktadır.

Tablo 9: Bütçe Gelirlerinin Türlerine Göre Dağılımı

Kod	Gelir Türü	2019 Yılında Onaylanan Bütçe Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Gerçekleşme Oranı(TL)	Gerçekleşen Toplam Gelire Oranı (%)
3	Mal Ve Hizmet Gelirleri + Kira	933.876.230,24	890.750.199,91	95%	91,29%
4	Alınan Bağış ve Yard Özel Gelirler	3.000.000,00	4.795.341,91	160%	0,49%
6	Sermaye Gelirleri	1.000,00			
9	Diğer Gelirler	83.933.212,15	80.225.215,65	96%	8,22%
Toplam		1.020.810.442,39	975.770.757,47	96%	100,00%

Tablo 10: Bütçe Giderlerinin Türlerine Göre Dağılımı

Kod	Gider Türü	2019 Yılı Onaylanan Bütçe Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Gider (TL)	Gerçekleşme Oranı (TL)	Gerçekleşen Toplam Gider Oranı (%)
1	Personel Gideri	257.049.723,54	287.326.549,46	112%	32,23%
2	Sgk Ödemeleri	80.000.000,00	59.618.449,82	75%	6,69%
3	Mal Ve Hizmet Alımı	518.882.196,41	454.954.000,40	88%	51,04%
5	Cari Transferler	136.504.000,00	61.522.097,57	45%	6,90%
6	Sermaye Giderleri	128.000,00	576.658,44	451%	0,06%
10	Ek Ödeme	28.246.522,44	27.453.084,20	97%	3,08%
Toplam		1.020.810.442,39	891.450.839,89	87%	100,00%

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi'nde hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,

- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence

---

---

elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara Kültür ve Turizm Döner Sermaye İşletme Merkezi Müdürlüğü 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Hazine Hissesi ve SHÇEK (Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu) Payının Hatalı Hesaplanması

Kurum yükümlülüklerinden Hazine payı ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu payının hatalı hesaplanarak ilgili Kurumlara eksik ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 18'inci maddesine göre yıllık brüt hâsılâtın % 1'i Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna, 5234 sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 1'inci maddesine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen aylık brüt hasılatın % 5'i Hazine payı olarak ilgili saymanlıklara aktarılmaktadır.

Bunun yanı sıra 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 97'nci maddesinde gerçek ve tüzel kişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin % 5'inin belediye payı olarak ayrılması ve tahsilatını takip eden ertesi ayın 15'nci günü ilgili belediyeye aktarılması gerekmektedir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 290 ve 562'nci maddeleri gayri safi hasılatın nasıl hesaplanacağı ve muhasebe kayıtlarının nasıl tutulacağını açıklamaktadır.

Buna göre gayri safi hasılat;

- 60- Brüt Satışlar
- 64- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar
- 67- Olağandışı Gelir ve Kârlar gruplarındaki hesapların alacak toplamlarından,
- 61- Satış İndirimleri grubunda yer alan hesapların borç toplamları çıkarılarak, elde edilmektedir.

Belediye payı olarak ödenen tutar kurum gayri safi hasılatı içerisinde yer almaktadır. Dolayısıyla SHÇEK payı ve Hazine hissesi hesabı matrahında Kurumun Belediye payı olarak ödediği % 5'lik tutarın da yer alması gerekmektedir.

Bakanlığa bağlı 54 müze ve ören yeri gişesini işleten kiracı firma ile yapılan sözleşme

gereği % 5'lik belediye payı Kurum hesabına aktarılıp ilgili belediyeye ödenmekteydi. Ancak 05.02.2019 tarih ve 25 sayılı DÖSİMM (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü) Yönetim Kurulu Kararıyla; Kiracı firma tarafından ilgili Belediyeye aktarılmak üzere iletilen payların gayri safi hasılat içerisinde yer alması nedeniyle bazı müze ve ören yerlerinin girişlerinden elde edilen hasılatın % 5'inin SHÇEK ve Hazine payı hesaplamalarına dâhil edilmemesi için söz konusu payın Müdürlük hesaplarına aktarılmadan direkt ilgili Belediyelere gönderilmesine karar verilmiştir.

Bu doğrultuda yapılan işlemler neticesinde SHÇEK payı ve Hazine hissesi matrahı 19.984.904,90 TL azalmıştır. SHÇEK'e 199.849,05 TL, Hazine hissesi olarak ilgili Saymanlığa 999.245,25 TL eksik ödeme yapılmıştır. Dolayısıyla söz konusu karar doğrultusunda yapılan işlemler 770 Genel Yönetim Giderleri ile 362 Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri hesaplarının 1.199.094,29 TL hatalı gösterilmesine sebep olmuştur.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Banka Kredi Kartlarının Müzekart Özelliği Kazanmasına İlişkin Protokol Gereği Elde Edilen Gelirden İdare Payının Eksik Alınması

... Bankası kredi kartlarının müze kart özelliği kazanması karşılığında Kiracı firmaya yatırılan ücretten DÖSİMM (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü) idare payı eksik alınmıştır.

... Bankası, Bakanlık tarafından ihale edilen müze ve ören yerleri gişe girişlerini işleten Kiracı firma ve Müdürlük arasında imzalanan üçlü ek protokolle ... Bankası Kredi Kartlarının belirlenen ücret karşılığında müze ve ören yerlerine ücretsiz giriş özelliğinin devam etmesi kararlaştırılmıştır.

Söz konusu protokol 2014 yılında Müdürlük, ... Bankası ve o dönem müze ve ören yerlerini işleten kiracı firma arasında imzalanmıştır. Bu protokole göre ... Bankası kredi kartları müze kart özelliğine sahip olarak kullanıcılarına Bakanlığa bağlı müze ve ören yerlerine ücretsiz giriş hakkı tanımaktadır. Bunun karşılığında protokolle belirlenen tutar ... Bankası tarafından kiracı firmaya yatırılmakta ve kiracı firma tarafından hasılat paylaşımı esaslı sözleşme gereği İdare payı Müdürlük hesaplarına aktarılmaktadır. Bir önceki kiracı firma ile akdedilen sözleşme gereği İdare payı % 83 olarak belirlendiğinden ... bankası

---

tarafından ödenen meblağın % 83'ü Müdürlük hesaplarına aktarılmıştır.

Bir önceki Kiracı firmanın 3. taraf olarak imzaladığı Protokol süresi bitince, mevcut kiracı firma sözleşme tarafı olarak dâhil edilerek ek protokoller imzalanmıştır. Mezkûr ek protokoller gereği ... Bankası Kredi Kartlarının Müzekart özelliği 4 ay süreyle devam etmiş olup mukabilinde ... Bankası Katma Değer Vergisi dâhil toplam 2.507.000,00 TL'yi yeni kiracı firmaya ödemiştir. Kiracı firma bu işlemler neticesinde alınan tutarın % 10' una tekabül eden 250.700,00 TL'yi İdare payı olarak Müdürlük hesaplarına aktarmıştır.

Müdürlük ile kiracı firma arasında 19.03.2018 tarihinde imzalanan hasılat paylaşımı esaslı sözleşme ve eki İdari Şartnameye göre elde edilen gelir bilet geliri olduğundan İş Bankası tarafından ödenen rakamın % 80' inin idare payı olarak Müdürlük hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

Bunun yanı sıra mezkûr protokol 31.08.2018 tarihinde sona ermiştir. 31.08.2018 tarih ve 336 sayılı Yönetim Kurulu Kararında mevcut protokolün süresi bittikten sonra yenilenmemesi durumunda ... Bankası Kredi Kartlarıyla yapılacak olan girişlerin %25 indirimli olarak sağlanması ve elde edilecek hasılatın paylaşımında kiracı firma ile akdedilen sözleşme gereği İdare payının % 80 olarak aktarılmasına karar verilmiştir. Bu doğrultuda 31.08.2018 tarihinden sonra ... Bankası kredi kartları kullanılarak yapılan girişlerde kiracı firma İdare payını % 80 olarak hesaplamış ve Müdürlük hesaplarına aktarmıştır.

Bir önceki Kiracı firma İdare payı olarak hasılatın % 83' ünü gönderirken, mezkûr protokolde bu konuda herhangi bir değişiklik olmamasına ve protokol bittikten sonra yapılan girişlerde de kiracı firma ile imzalanan sözleşme gereği hasılatın % 80' inin İdare payı olarak gönderilmesine rağmen ek protokoller süresince yapılan girişlerden elde edilen gelirlerin % 10' unun İdare payı olarak gönderilmesi sözleşme hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Müdürlük İdare payının % 10 olarak hesaplanması nedeniyle 102 Bankalar Hesabı ile 600 Yurtiçi Satışlar Hesabı 1.754.900,00 TL eksik yansıtılmaktadır.

BULGU 2: İşçilerin Birikmiş Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

İdare bünyesindeki işçilerin yıllık izinlerinin Kanuna uygun şekilde kullandırılmadığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık

ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiş, 3.3.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanuna uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu hükmüne göre asıl yapılması gereken yıllık iznin kullandırılmasıdır. Nitekim 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde, "*Yıllık ücretli izni bu Kanunun 56 ncı maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57 nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59 uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60 ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası idari para cezası verilir.*" düzenlemesi mevcuttur.

Bu düzenlemeler çerçevesinde görülmektedir ki, işçi de, işveren de yıllık izin hakkından feragat edemez. Aksi bir uygulamada, işçi emekli olduğunda veya iş sözleşmesi son bulduğunda yasa hükmü gereği izin alacağı ücrete dönüşmektedir. Ödeme de son ücret üzerinden yapılacağından işçinin eline çok yüksek bir miktar geçebilmektedir. Bu uygulama yasal değildir. Çünkü kullanılan izinlerin son ücret üzerinden ödenmesi işçilerin izin kullanmaktan feragat edebilmelerine neden olmaktadır. Kurum veya birim yetkililerin buna izin vermemesi, Anayasal bir hak olan izni işçilere kullandırması gerekir. Zira birikmiş izin alacaklarının ücrete dönüşmesi halinde kurum zararına sebebiyet vermektedir.

Yapılan incelemede işçilerin kullanılan izinlerinin olduğu, bu sebeple 2019 yılı

---

içerisinde brüt 266.233,50 TL birikmiş yıllık izin ücreti ödemesi yapıldığı görülmüştür.

Söz konusu düzenlemeler uyarınca işçilere yıllık izinleri kanunun öngördüğü şekilde kullanılmalıdır. İdare bünyesinde öncelikle birikmiş yıllık izinler olmak üzere işçilerin yıllık izin planlamasının idarece yapılması ve izinlerin kullanılması tavsiye olunur.

BULGU 3: Mevzuat Gereği Ücrete Tabi Olan Müzekart'ın Ücretsiz Verilmesi

İdarenin gelir kaynakları arasında yer alan Müzekartların, DÖSİMM (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü) Yönetim Kurulu kararıyla bazı kişilere ücretsiz olarak verildiği tespit edilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin ilgili kısmında aynen:

“Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme işlemleri tamamlanuncaya kadar, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine tâbi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz.

...

Cumhurbaşkanı birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir...” denilmek suretiyle kapsam dâhilindeki idarelerin mal ve hizmet fiyatlarında dair esaslar belirlenmiştir.

2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'nun “Gelir kaynakları” başlıklı 5'nci maddesinin ilgili kısmında;

“... ”

a) Müzelerle, Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüklerince

---

düzenlenenler dışındaki, tiyatro, bale, opera, konser, sinema ve benzeri yerlere giriş ücreti dahil, her türlü ücretler,

b) Her çeşit hizmet, mal, sanat eseri, kültür malzemesi, yayın ve benzeri satış gelirleri... ” düzenlemesi yer almaktadır.

Müzekart, Bakanlığa bağlı müze ve örenyerlerini 1 yıl boyunca sınırsız olarak (her müze ve örenyeri için yılda 2 ziyaretle sınırlı) ziyaret etme olağanı tanıyan, fiyatı, türleri ve kullanım esasları Müdürlük tarafından belirlenen, satışı Müdürlük tarafından yapılan, yukarıda özetlenen Kanun hükmünden de anlaşılacağı üzere Bakanlığın gelir kaynakları arasında yer alan bir karttır.

İdare hesaplarının incelenmesi sonucunda, DÖSİMM Yönetim Kurulu'nun 91 No'lu kararı ile *“Bakanlık Makamının uygun göreceği kişilere bila bedel verilmek üzere, Özel Kalem Müdürlüğü ya da Basın Müşavirliği tarafından Merkez Müdürlüğümüzden farklı zamanlarda talep edilecek toplam 300 adet Müzekart+'m Bakanlık Makamınca bildirilen sayı ve zamanda ve istenilen hızda üretilebilmesi için Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünce hazırlanması ve ilgili kişi ya da birime teslim edilmesi için yetki verilmesine, Bakanlık Makamının onayına sunulmak üzere oy birliği ile karar verilmiştir...”* denilmek suretiyle 300 adet Müzekart bastırılarak ücretsiz dağıtılması kararı alınmıştır. Yapılan incelemede mezkur karar uyarınca 138 adet Müzekart bastırılarak ücretsiz dağıtıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda özetlenen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, idarece üretilen mal veya hizmet bedellerinde indirim veya istisna yapılabilmesi, ancak belli şartlar altında ve belli makamların onayıyla mümkündür. Bu sebeple DÖSİMM Yönetim Kurulu'nun böyle bir karar alma yetkisinin bulunmadığı değerlendirilmekte olup, ücretsiz Müzekart uygulamasının mevzuata aykırı olduğu düşünülmektedir.

BULGU 4: Müze Girişleri ve Alan Kiralamalarından Ücret Alınmaması

İdarenin gelir kaynakları arasında yer alan müze giriş ücretleri ile alan tahsis bedellerinin, DÖSİMM (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü) Yönetim Kurulu kararıyla bazı kişi, kurum, kuruluş, dernek, vakıf ve diğer tüzel kişilerden alınmadığı tespit edilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri İle

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin ilgili kısmında aynen:

“Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme işlemleri tamamlanuncaya kadar, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine tâbi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz.

...

Cumhurbaşkanı birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir...” denilmek suretiyle kapsam dâhilindeki idarelerin mal ve hizmet fiyatlarında dair esaslar belirlenmiştir.

2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'nun “Gelir kaynakları” başlıklı 5'nci maddesinin ilgili kısmında;

“... ”

a) Müzelerle, Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüklerince düzenlenenler dışındaki, tiyatro, bale, opera, konser, sinema ve benzeri yerlere giriş ücreti dahil, her türlü ücretler,

b) Her çeşit hizmet, mal, sanat eseri, kültür malzemesi, yayın ve benzeri satış gelirleri,

c) Taşınır mallarla, Kültür Bakanlığına tahsis edilen ve döner sermaye hizmetlerinde kullanılan taşınmaz malların ve tesislerin sergi, yeme, içme, dinlenme yerleri ile salon, büfe ve otoparklarının işletme ve kira gelirleri” düzenlemesi yer almaktadır.

Müze ve Örenyerlerine Girişlerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge ve eklerinde, Bakanlığa bağlı müze ve örenyerlerinin giriş bileti fiyatları düzenlenmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Süreli Kullanım Yönergesi ve eklerinde ise Bakanlığa

---

bağlı müze, örenyeri, kültür merkezi salonları, galeriler ve diğer mekânlar kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce kültürel, bilimsel, sanatsal ve diğer etkinlikler için geçici süreli kullanım ücretleri düzenlenmiştir.

İdare hesaplarının incelenmesi sonucunda, DÖSİMM Yönetim Kurulu'nun 2019 yılı içerisinde muhtelif kişi, kurum, kuruluş, dernek, vakıf vb. gerçek ve tüzel kişilere çeşitli etkinlikler için toplam 269 adet ücretsiz ziyaret izni ve ücretsiz alan tahsisi kararı aldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda özetlenen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, idarece üretilen mal veya hizmet bedellerinde indirim veya istisna yapılabilmesi, ancak belli şartlar altında ve belli makamların onayıyla mümkündür. Bu sebeple DÖSİMM Yönetim Kurulu'nun ücretsiz ziyaret izni verme ve tahsis yapma yetkisinin bulunmadığı değerlendirilmekte olup, ücretsiz ziyaret ve tahsis uygulamasının mevzuata aykırı olduğu düşünülmektedir.

BULGU 5: Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünün Organizasyon Yapısının Yeniden Yapılandırılması

DÖSİMM (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü)'in fiilen uygulanan birimlerin ayrıntılı bir görev dağılımına ve iş akış şemalarına dayanmaması yetki ve sorumluluk karmaşası yaratacak düzeyde olup, tanımlanmış görevleri olan birimlerin gelir ve gider sorumluluğu çerçevesinde düzenlenmesi ve diğer destek birimlerinin de tekrar düzenlenerek organizasyon şemasının revizesinin gerektiği görülmüştür.

Müdürlüğün gelirlerinin arttırılması, bütçe ve mali disiplininin sağlanabilmesi, faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde sürdürülebilmesi, ticari operasyonlarının karlı hale getirilebilmesine yönelik çalışmalara devam edilmekte olup, söz konusu çalışmaların başarıyla neticelendirilmesini sağlamak üzere mevcut organizasyon yapısında bazı değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

2252 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu 27/06/1979 gün ve 16679 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, söz konusu kanun uyarınca yapılacak her türlü işlem Döner Sermaye Yönetmeliği ile düzenlenmiştir.

Müdürlük bünyesinde uygulamadan kaynaklanmış ve Yönetim Kurulu Kararı ile 13 birim oluşturulmuştur. Bu birimlerde çalışan personelin bir kısmı memur statüsünde görevlendirme, geriye kalan diğer personel ise sürekli işçi veya işletme işçisi eliyle faaliyetler

---

yürütülmektedir.

Uygulamadan kaynaklanan bu durum Müdürlüğe tahsis edilen kadro ve pozisyonların birçoğunun boş bırakılması ile mevcut iş ve işlemlerin yürütülmesini çeşitli risklere açık hale getirmiştir. Bir milyarı geçen bütçeye sahip kurumun gerek gelir getirici faaliyetlerde imzalanan sözleşmelerin çokluğu ve takibi, gerekse büyük çaplı ihalelerin karmaşık yapısı bir yandan mali sorumluluklar diğer yandan halkla ilişkiler açısından önem arz etmektedir. Gider açısından ise Bakanlığın birçok önemli projesi DÖSİMM katkılarıyla yürütülmekte olduğundan personelin nitelik ve niceliği ayrıca önem kazanmaktadır.

İşletme ve şube müdürlüklerinin görev tanımlarının yapılarak ilgili kişilerin görevlendirme olarak değil vekâleten bu işi yapar hale getirilmesi, şartları uyanların atanması veya zamanla görevde yükselme sınavıyla atamaların gerçekleştirilmesi, kurum insan kaynaklarının liyakat ve ehliyet ilkeleri çerçevesinde etkin ve verimli kullanılması sağlanmalıdır.

BULGU 6: Ödenen Vergi Cezası İçin Kurumun Mali İş ve İşlemlerini Takip Eden Yeminli Mali Müşavirlik Firmasına Rücu Edilmemesi

İstanbul'da yer alan bir taşınmazın kiralama işine ilişkin olarak eksik alınan hasılat payı ve bu payın vergisel açıdan incelenmesi sonucunda kesilen vergi cezasının bütçeden ödendikten sonra Kurumun mali iş ve işlemlerini takip eden yeminli mali müşavirlik firmasına rücu edilmediği görülmüştür.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı tarafından düzenlenen inceleme raporunda 2014–2018 yılları arasında Kiracı ile DÖSİMM (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü) arasında akdedilen sözleşme çerçevesinde yapılan hatalı işlemlerle ilgili olarak Müdürlüğe, özel usulsüzlük vergi cezası, vergi ziyayı cezası ve gecikme faizi olmak üzere toplam 183.347,10 TL ceza kesilmiştir. Söz konusu ceza Müdürlük tarafından 15.08.2019 tarih 6386 sayı, 21.11.2019 tarih ve 9572 sayılı muhasebe işlem fişleri ile ödenmiştir. Kesilen cezaların ait olduğu 2014–2018 yılları arasında Müdürlüğün mali iş ve işlemleri Tam Tasdik Sözleşmesi kapsamında bir yeminli mali müşavirlik firması tarafından takip edilmiştir.

3568 sayılı Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanunu'nun 12' nci maddesinde tasdik konusu açıklanarak, tasdikten doğan sorumluluk

---

---

düzenlenmiştir. Söz konusu maddede yeminli mali müşavirlerin, gerçek ve tüzel kişilerin veya bunların teşebbüs ve işletmelerinin mali tablolarının ve beyannamelerinin mevzuat hükümleri, muhasebe prensipleri ile muhasebe standartlarına uygunluğunu ve hesapların denetim standartlarına göre incelendiğini tasdik ettikleri ve yeminli mali müşavirlerin yaptıkları tasdik doğruluğundan sorumlu oldukları; yaptıkları tasdik doğru olmaması halinde, tasdik kapsamı ile sınırlı olmak üzere, zıyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları, yeminli mali müşavirlerin yaptıkları tasdik kapsamını düzenleyecekleri raporda açıkça belirtecekleri ve bu Kanun hükümlerine göre meslek icra edenlerin vergi yasaları ve diğer yasalardaki sorumluluklarının saklı bulunduğu hüküm altına alınmıştır.

Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 20'nci maddesinde, yeminli mali müşavirlerin inceledikleri ve sonucunda tasdik raporları düzenledikleri konu ve belgelerin gerçeği yansıtmaması ve doğru olmaması halinde, zıyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3568 Sayılı Kanun hükümleri uyarınca mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun yerine getirilmesinde Borçlar Kanununun "Tam Teselsül" hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Bu doğrultuda ödenen özel usulsüzlük vergi cezası, vergi ziyayı cezası ve gecikme faizi için hizmet satın alınan Yeminli Mali Müşavirlik firmasına rücu edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>